



### “ပွဲလိပ်” စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်

#### ဟ့ၣ်ယီၣ်စ့ၣ်

ပှၤတနီၤစံးဝဲလၢ ပွဲလိပ် န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤတနီၤစံးဝဲစ့ၣ်ကိးလၢ မ့ၢ်တၢ်ဃဲၤပူတခါ န့ၣ်လီၤ. တနီၤစံးဝဲစ့ၣ်ကိးလၢ ဖဲတၢ်မၤလံာ်ဃံးဃာ်အခါ တၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤတၢ်ဂံၢ်စၢ် အိၣ်အဃိ တၢ်ကကိးလၢ “ပွဲလိပ်လံာ်ဃံးဃာ်” အလီၢ် တၢ်မ့ၢ်ကိးအိၤလၢ “ပွဲလိပ်သးသဟီၣ်” ဒီးသူၤအိၤန့ၣ်ကကြၢၤဒိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. မတၢ်ဂၤတၢ်ဂၤတၢ်ဂၤ စံးဝဲအါမံၤ သန့ၣ်က့ၤ ပှၤတနီၤစ့ၣ်ကိးစံးဝဲလၢ “ပွဲလိပ်သးသဟီၣ်” န့ၣ်အရူဒိၣ်န့ၣ်ဒိ ပွဲလိပ်လံာ်ဃံးဃာ်န့ၣ်လီၤ.

မတၢ်ဂၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဝဲလဲၣ်. ဖဲ ၁၉၄၈ လါမ့ၢ် (၁၄)သီအနံၤ ကိၢ်အ့ၣ်စရူ ဒုးယာ်လိာ်အသးဒီးထံကိၢ်လၢ အခိၣ်အဃၢၤတဖၣ်ဒီး ဆၢထၢၣ်ဝဲန့ၣ်ဒိထံကိၢ်လၢအသဘျူတဘျူအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲ ဖဲ ၁၉၁၇ ဘီလိဖီ (Balfour) လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤအဖီခိၣ် ကဲထီၣ်စ့ၣ်ကိးဝဲတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢ ကိၢ်အ့ၣ်စရူ ဂုာ်ကျဲးဆၢးဟူးဂဲၤဝဲလၢ ထံကိၢ်တၢ်သဘျူအဂီၢ် လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတဘျူန့ၣ်လီၤ.

လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤအဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်. ဘီလိဖီ (Balfour) လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်အဲၣ်ဒီးစံးဝဲလၢ ကိၢ်ပာ်လဲၣ်စတဲ ဟီၣ်ကတီၤပူၤ ပှၤကြူ(အ့ၣ်စရူလး) ကလုာ်ဒုၣ် တဖၣ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲအထံအကိၢ်အဂီၢ် ကိၢ်အဲကလံး ထံဂုၤကိၢ်ဂၤကိတိာ်ခိၣ်ကျၢၢ် အါသၢၣ်ကွဲၣ်ဘီလိဖီ (Arthur James Balfour) ကွဲးဆၢလံာ်ဆူ ဝီထၢၣ်ရိၣ်စံး ( Walter Rothschild) ဒီး ဘါရီရိၣ်စံး ( 2th Baron Rothschild) အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤဝဲအံၤ တၢ်ပာ်ပနီၣ်ဝဲလၢ ပှၤကြူ(အ့ၣ်စရူလး)ကလုာ်ဒုၣ် တဖၣ်ကြၢၤအိၣ်ဝဲဒီးအထံအကိၢ် လီၤလီၤဆီဆီလၢ အလၢအပွဲၤဒီးတၢ်ဆိတၢ်ကမိၤန့ၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိး ထံကိၢ်(၄)ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်သဘျူ တၢ်ဆိတၢ်ကမိၤလီၤလီၤဆီဆီအံၤ မၤဝဲလံာ်ဃံးဃာ် ဒ်အမ့ၢ် “ပွဲလိပ်လံာ်ဃံးဃာ်” ဒီးတၢ်ပာ်ဖျိၣ်သ့ၣ်ထီၣ်သကိးဝဲ ကိၢ်စၢ်ဖျိၣ်ကိၢ်ပယီၤ ဝဲအံၤန့ၣ်မ့ၢ်လံာ်တဘျူလၢ အပာ်ပနီၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဲၣ်ဒီးစံးတၢ်န့ၣ် ဒ်ပယီၤကလုာ်ဒုၣ်အသိး ခွီၤ ကခွၢ် ဒီး ဖဲၣ်ဒရဲၣ်ယီၤဒိၣ်ကိၢ်စၢ်ဖျိၣ် ကလုာ်ကမုၢ် သ့ၣ်တဖၣ်စ့ၣ် ကိး မ့ၢ်ပှၤန့ၣ်သါပၤဘၣ်ဝဲ ကိၢ်စၢ်ဖျိၣ်ကိၢ်ပယီၤတဘျူအံၤ လၢတၢ်ထဲသိးတုၤသိးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ပွဲလိပ်လံာ်ဃံးဃာ်တဘျူအံၤ မ့ၢ်စ့ၣ်ကိးတၢ်တမံၤလၢ တၢ်ပာ်ပနီၣ်အိၤလၢလံာ်အဖိးမံဒီး သဲစးဒ်အမ့ၢ် ကိၢ်စၢ်ဖျိၣ်ကိၢ်ပယီၤအံၤ တၢ်န့ၣ်သါပၤဘၣ်သကြဲၤ လၢအဖိးသဲစးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ၤ စးထီၣ်လၢ ၁၉၄၈ ဒီးတုၤမ့ၢ်မခါတနံၤအံၤ တၢ်န့ၣ်သါပၤဘၣ်အခွဲးအယာ်ဒီးတၢ်ထဲသိးတုၤသိးအခွဲးအယာ် တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဂုၢ်လိာ်အိၤဒီးကွၢ်ကပၤအိၤန့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တယံၤလၢအဖီခိၣ် တၢ်ကမၤဝဲ (၂၁)ယၢဖျိၣ်န့ၣ် ပုၣ်လိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အံၤ  
အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ပၢ်ပနီၣ်ဝဲကီၢ်စၢဖျိၣ်ကီၢ်ပယီၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲခွီၤဒီးကခွၢ်ကစၢၢ်ခိၣ်ဟီၣ်ကဝီၤဖဲၣ်ဒရဲၣ်ယီၤခိၣ်  
ကီၢ်စၢဖျိၣ်ပုၤကလုာ်ခူၣ်တဖၣ်၊ ကရံၣ်န့ၣ်ကီၢ်ဆဲၣ်သဘျု၊ ဩၣ်တံၣ်ပယီၤ(ကီၢ်မိၢ်ပုၤ)အပူၤ ကလုာ်ခူၣ်တဖၣ်  
ပၢ်ဖျိၣ်သ့ၣ်ထီၣ်တ့ၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ။



2015 NCCT-UPWC Nation-wide Ceasefire Agreement (NCA) Negotiations